

WUOZ – I – 60 / 519 / 05

Opole, 24. 10.2005

Biuro Projektowe "AKAPIT"
Ul. Pierwszej Brygady Karpackiej 40
49-300 Brzeg

Dotyczy : wytycznych do zamierzonych prac remontowych Ratusza brzeskiego i Sukiennic a także gmachów Urzędu Miasta

W odpowiedzi na pismo Państwa z dnia 3.10.2005 r. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Opolu informuje na wstępie, że wszelkie działania remontowe w budynku zabytkowego ratusza nr rejestru 699/64 dec. z dnia 10.01.1964 wymagają ścisłego zastosowania procedur przewidzianych przez prawo budowlane i ustawę o ochronie i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku, tj. w szczególności opracowania wg. określonych kryteriów projektu, jego uzgodnienia przez WKZ, wydania przezeń pozwolenia konserwatorskiego na prace i następnie nadzór WKZ nad realizacją.

Z racji szczególnej rangi obiektu aspekt konserwatorski jest priorytetowy wobec wymogów technicznych, użytkowych i innych.

W innych budynkach jak np. nowy, powojenny fragment Sukiennic, czy gmachach Urzędu Miasta rygory nie są tak ścisłe, choć np. remont Sukiennic będzie także wymagał pozwolenia WKZ ze względu na sąsiedztwo obiektu zabytkowego i ścisłą strefę ochronną „A”, wyznaczoną planem zagospodarowania przestrzennego.

W kolejności poruszanych tematów :

1. Modernizacja centralnego ogrzewania w budynku „A” i „B” Urzędu Miasta ; należy prowadzić prace wg ogólnych standardów budowlanych, piony mogą w bruzdach ściennych, a nowe grzejniki wydajniejsze, o nowoczesnej formie, umieszczone tam gdzie będą najefektywniej działać, jednocześnie nie będąc nadmiernie eksponowanymi ;
2. W Ratuszu modernizacja instalacji c.o. wymaga szczególnej uwagi i ostrożności przy pracach budowlanych – chodzi o zagwarantowanie możliwie jak najmniejszej ingerencji w istniejącą substancję zabytkową. Przekucia i bruzdy należy ograniczyć do najniezbędniejszych, w izbach posiadających cenny wystrój konieczne jest skuteczne jego zabezpieczenie np. foliami czy tkaninami a roboty prowadzić minimalizując powstawanie wstrząsów i pyłów.

Zwłaszcza w Sali Rajców należałoby przedsięwziąć szczególne środki. Zdaniem WUOZ należy zdemontować malowany plafon przeznaczony do konserwacji - przed rozpoczęciem robót budowlanych. Ozdobny parkiet i malowane barokowe szafy należy szczególnie pieczołowicie zabezpieczyć. W razie niezbędnej konieczności mogą one zostać zdemontowane w całości lub fragmentach przez dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki. W ogóle remont w Sali Rajców powinien przebiegać pod nadzorem dyplomowanego konserwatora – na wypadek gdyby prace budowlane zagrażały zabytkowemu wystrojowi.

W salach reprezentacyjnych „stropowej” od pd. oraz w sali posiedzeń od pn. akceptuje się planowany system grzewczy z wyprowadzeniem odpowietrzaczy w przestrzeniach podokiennych – nie przebijanie się z rurami przez strop. Nowe grzejniki należy zamaskować w sposób stylowy – dopuszczalna jest forma tralek nawiązująca do istniejącego rozwiązania, lecz możliwy też inny, stylowy sposób aranżacji. Podobnie w przypadku parapetów – mogą

pozostać w formie obecnej, lecz mogłyby również być nieco krótsze, cofnięte – tworząc w ten sposób rodzaj wnęk przyokiennych.

3. 1) Stolarka okienna w ratuszu, pochodząca z lat generalnego remontu i konserwacji obiektu nie była w tamtych czasach przedmiotem studiów porównawczych i analiz historycznych.

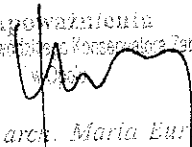
Została wówczas potraktowana jako element typowy i czysto funkcjonalny, niemal z pominięciem wartości zabytkowych. Zważywszy, że konieczność wymiany stolarki stwarza dziś niepowtarzalną okazję – poddaje się pod rozagę władzom miasta, że najbardziej reprezentacyjny i historyczny gmach miejski mógłby odzyskać na zasadzie rekonstrukcji historyczne okna renesansowe w formie najbardziej zbliżonej do oryginalnych XVI-wiecznych. Wymaga to wnikliwego opracowania projektowego, opartego na danych historycznych, wykorzystujących min. metodę porównawczą, kwerendę archiwalną itp. Projekt powinien wykorzystywać aktualny stan wiedzy na temat stolarek historycznych, które to badania są znacznie bardziej zaawansowane niż w latach 70-tych XX w.

Skutkiem jego wdrożenia byłoby podniesienie walorów brzeskiego ratusza, tak jak to zrobiono np. z pozostałościami ratusza krakowskiego. Okna tamtejsze spełniają wysokie wymagania izolacyjne, jednocześnie będąc replikami oryginalnej starej stolarki i stanowiąc ozdobę wnętrza i elewacji.

Rozważać można także wariantowo – wprowadzenie stylowej stolarki tylko do pewnych części ratusza, np. do sal reprezentacyjnych, bądź w ogóle etapowanie inwestycji.

Urząd Ochrony Zabytków optuje za takim rozwiązaniem, wychodząc z założenia, że wydanie dużych kwot jedynie na poprawienie izolacji i pozostawienie standardowych, niemal bezstylowych okien w tak cennym pod względem zabytkowym gmachu – byłoby utratą unikalnej okazji do uczynienia ratusza jeszcze atrakcyjniejszym i piękniejszym.

- 2) Odnosnie wymiany okien w Sukiennicach 2 – nie wnosi się zastrzeżeń do kontynuacji wymiany, która wcześniej była przeprowadzona w elewacji południowej.
4. ocieplenie dachu budynku Sukiennic - nie wnosi się uwag. Ocieplenie ścian zewnętrznych – budynku Sukiennic jest możliwe głównie od strony północnej, gdzie można zastosować więcej muru w stosunku do przeszkleń ; natomiast elewacja od strony południowej nie może utracić swojego charakteru.
5. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynku „A” Urzędu Miasta przy ul. Robotniczej – jest możliwe tylko pod warunkiem maksymalnie wiernego odtworzenia proporcji okien, ich podziałów i detalu architektonicznego a także materiału , tj. drewna. Wymiana ozdobnych stolarek drzwiowych nie jest dopuszczana ; jeśli ich stan techniczny tego wymaga, należy poddać istniejące zabytkowe drzwi renowacyjnym zabiegom stolarskim, z pozostawieniem oryginalnej substancji zabytkowej.
6. docieplenie ścian budynku „B” Urzędu Miasta – możliwe, z tym że kolorystyka i faktura zewnętrzna musiałyby zostać uzgodnione przez WKZ.

Z upoważnienia
Jednostki Władzy Miejskiej - Konserwatora Zabytków

mgr inż. arch. Maria Eurlan

Do wiadomości :

- 1) Urząd Miasta, Wydział Architektury, 49-300 Brzeg, ul. Robotnicza 12
2) A/a